

Î N C H E I E R E

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de SA “Fabrica de Conserve din Călărași”, prin intermediul administratorului procesului de insolvență – Ambrosi Tudor și a recursului declarat de reprezentantul debitorului – Vladicescu Mihail,

în cauza civilă la cererea înaintată de BC “Victoriabank” SA (succesorul în drepturi procedurale “ATC-AGROTEHCOMERT” SA) către SA “Fabrica de Conserve din Călărași” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de SA “Fabrica de Conserve din Călărași”, prin intermediul administratorului procesului de insolvență – Ambrosi Tudor, admisă cererea de apel depusă de BC “Victoriabank” SA (succesorul în drepturi procedurale “ATC-AGROTEHCOMERT” SA), casată hotărârea din 04 februarie 2020 a Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, în partea respingerii pretențiilor, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acestora și menținerea în rest a hotărârii primei instanțe,

c o n s t a t ă :

La 06 iunie 2019, BC “Victoriabank” SA s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată către SA “Fabrica de Conserve din Călărași” cu privire la încasarea sumei de 5 801 616 lei cu titlu de datorie contractuală și alte plăți aferente, precum și compensarea cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 50 000 lei.

În motivarea acțiunii a invocat că, potrivit contractului de Credit nr.CJ-0008 din 19 august 2011, BC “Victoriabank” SA a acordat SA “Fabrica de Conserve din Călărași” un credit în mărime de 10 000 000,00 lei, scadent la 31 august 2015.

A menționat că pârâta a încălcat condițiile Capitolului VIII a contractului de Credit și anume, nu a respectat obligația de rambursare a creditului în termen, conform graficului stabilit, admițând la 21 martie 2014, restanțe la credit în mărime de 1 605 073,03 lei (3 tranșe).

Astfel, la 27 martie 2014, pârâtei i-a fost expediat preavizul nr.0819-B-14 din 27 martie 2014, recepționat la 02 aprilie 2014, și notificarea nr.0820-B-14, prin care reclamanta a cerut executarea înainte de termen a obligațiunilor garantate prin gaj conform contractului de credit, menționat mai sus. Însă, în termenul indicat în preaviz/notificare, creditul și plățile aferente nu au fost rambursate de către pârâtă.

La 14 mai 2014, reclamanta a înaintat pârâtei o somație, prin care a solicitat repetat restituirea datoriei totale, acordându-i un termen de cinci zile din data recepționării somației (20 mai 2014). În termenul indicat în somație, creditele și plățile aferente nu au fost rambursate de către pârâtă.

Drept rezultat, la 03 aprilie 2014, reclamanta a înaintat cerere de chemare în judecată către pârâtă cu privire la încasarea datoriei în mărime de 10 001 859,52 lei conform contractului de credit nr. CJ-0008 din 19 august 2011, precum și a taxei de stat în sumă de 50 000 lei.

Prin hotărârea din 14 mai 2015 a Judecătoriei Călărași, acțiunea reclamantei a fost admisă integral, fiindu-i eliberat titlul executoriu, care a fost depus spre executare silită.

Prin hotărârea nr. 2i-1077/16 din 13 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost intentat procesul de insolvență al debitorului SA “Fabrica de Conserve din Călărași”, în calitate de administrator fiind numit Ambrosi Tudor.

Astfel, reclamanta a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere de validare a creanțelor față de pârâtă în mărime de 16 704 913,21 (șaisprezece milioane șapte sute patru mii nouă sute treisprezece, 21) lei, inclusiv: Sold credit – 9 367 532,67 lei; Dobândă – 3 179 403,03 lei; Penalitate – 2 622 213,31 lei; cheltuieli de executare – 198 300 lei; Taxă de stat – 50 000 lei; Dobândă de întârziere – 1 287 464,20 lei.

La 31 martie 2017, SRL “POLITRANS SERVICE” a depus contestație împotriva creanței în partea admiterii spre validare a dobânzii contractuale a BC “Victoriabank” SA în sumă de 3 170 403,03 lei și a penalității în sumă de 2 622 213,31 lei, ca și creanțe garantate.

La 22 august 2018, Judecătoria Strășeni a emis încheierea prin care a admis integral contestația împotriva creanțelor BC “Victoriabank” SA înaintată de către SRL “POLITRANS SERVICE”, constatând că creanțele menționate mai sus nu pot fi incluse în tabelul de creanțe, deoarece a apărut un litigiu de drept și a dispus radierea din tabelul definitiv al creanțelor a dobânzii contractuale în sumă de 3 179 403,03 lei, cât și a penalității în sumă de 2 622 213,31 lei, încheiere care a fost menținută prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Respectiv, în temeiul art. 144 alin. (4) din Legea Nr. 149 din 29.06.2012 cu privire la insolvență, dacă examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvență admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte.

Astfel, reclamanta, având ca temei norma menționată mai sus, în coroborare cu prevederile Codului civil, precum și clauzele contractului de credit semnat, este îndreptățită să înainteze o acțiune separată în instanța de judecată în vederea încasării datoriei formate și nevalidate de către instanța de insolvență și anume, a dobânzii

contractuale, a dobânzii majorate și a penalității, pe care o datorează pârâtul în baza contractului de credit nr. CJ-00C din 19 august 2011.

Consideră că datoria nevalidată de către instanța de insolabilitate față de pârâtă este una certă și lichidă. Astfel, la 13 ianuarie 2017 – data intentării procesului de insolabilitate a pârâtei, aceasta îi datora reclamantei conform contractului de Credit nr. CJ - 0008 din 19 august 2011 următoarele sume: Dobândă – 3 179 403 lei; Penalitate la dobândă – 1 552 295 lei; Dobândă majorată – 1 069 917 lei, iar în total suma de 5 801 616 lei.

În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile pe prevederile alin. (2) art. 9, alin. (1) art. 16, alin. (2) art. 856, art. 901, 934, 942 din Codul civil, alin. (4) art. 144 din Legea Nr. 149 din 29.06.2012 cu privire la insolabilitate, precum și pe prevederile art. 5, 7, 166-168 din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea din 04 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, s-a admis acțiunea parțial. S-a încasat din contul SA "Fabrica de Conserve din Călărași" în beneficiul BC "Victoriabank" SA suma de 3 179 403 lei cu titlu de dobândă contractuală și suma de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, iar în total suma de 3 229 403 (trei milioane două sute douăzeci și nouă mii patru sute trei). În rest, în ceea ce privește pretențiile reclamantei privind încasarea sumelor cu titlu de penalitate la dobândă și cu titlu de dobândă majorată, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de SA "Fabrica de Conserve din Călărași", prin intermediul administratorului procesului de insolabilitate – Ambrosi Tudor, admisă cererea de apel depusă de BC "Victoriabank" SA (succesorul în drepturi procedurale "ATC-AGROTEHCOMERT" SA), casată hotărârea din 04 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, în partea respingerii pretențiilor, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acestora. S-a încasat din contul SA "Fabrica de Conserve din Călărași" în beneficiul BC "Victoriabank" SA (succesorul în drepturi procedurale "ATC-AGROTEHCOMERT" SA) suma penalităților la dobândă în mărime de 1 552 295,81 lei, și dobânda majorată în mărime de 1 069 917,49 lei, iar în total suma de 2 622 213,31 lei (două milioane șase sute douăzeci și două mii două sute treisprezece lei, 31 bani). S-a încasat din contul SA "Fabrica de Conserve din Călărași" în beneficiul BC "Victoriabank" SA (succesorul în drepturi procedurale "ATC-AGROTEHCOMERT" SA) suma de 37500,00 (treizeci și șapte mii cinci sute) lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de apel. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, la soluționarea prezentului litigiu, prima instanță a aplicat dispozițiile Codului civil ce sunt în vigoare din 01 martie 2019, însă la soluționarea cerințelor BC „Victoriabank” SA (succedată de SA „ATC-AGROTEHCOMERT”), urmează a fi aplicate dispozițiile Codului Civil în redacția în vigoare la data instituirii raportului juridic între părți și, respectiv, la data depunerii acțiunii. Or, potrivit art. 6 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Astfel, reieșind din prevederile contractului încheiat

între părți, acestea au stabilit de comun acord, acționând în baza liberului consimțământ, că atunci când debitorul va înregistra restanțe la plata ratelor de credit, acesta va fi ținut să achite creditorului o penalitate de întârziere, care, potrivit înțelegerii dintre părți, se va calcula doar pentru suma dobânzii neachitate. În așa mod, în sensul principiului libertății contractuale, părțile la un raport juridic obligațional, au dreptul și posibilitatea de a stabili prin contract, valoarea prejudiciului ce urmează a fi achitat de debitor către creditor, în caz de neexecutare a obligațiilor contractuale. Totodată, instanța de apel a apreciat critic concluzia primei instanțe referitoare la aceea că, aplicarea prevederilor din pct. 10.1 din contractul de credit, ar fi contrară principiului buneii-credințe, or, această concluzie a instanței nu a fost motivată, nefiind identificat comportamentul de rea-credință al creditorului la momentul încheierii și semnării contractului de credit.

La 16 ianuarie 2021, SA “Fabrica de Conserve din Călărași”, prin intermediul administratorului procesului de insolvență – Ambrosi Tudor, a contestat cu recurs decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

La 19 martie 2021, reprezentantul debitorului SA “Fabrica de Conserve din Călărași” – Vladicescu Mihail a contestat cu recurs decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului, s-au invocat motive și argumente similare celor din recursul declarat de administratorul procesului de insolvență – Ambrosi Tudor. Suplimentar, a fost manifestat dezacordul cu soluția primei instanțe de a respinge solicitarea lui Vladicescu Mihail de atragere a sa în proces în calitate de intervenient sau copârât, indicându-se asupra încălcării drepturilor sale procedurale ca și acționar majoritar al SA “Fabrica de Conserve din Călărași”, precum și ca reprezentant al debitorului.

La 12 aprilie 2021, reprezentantul debitorului SA “Fabrica de Conserve din Călărași” – Vladicescu Mihail a depus un recurs suplimentar, prin care a pus la îndoială legalitatea constituirii completelor de judecată în cadrul Curții de Apel Chișinău – complete ce au participat la examinarea prezentului litigiu.

La 04 mai 2021, BC „Victoriabank” SA a depus două referințe: asupra cererii de recurs formulată de administratorul procesului de insolvență a SA “Fabrica de Conserve din Călărași” – Ambrosi Tudor și asupra recursului formulat de reprezentantul debitorului SA “Fabrica de Conserve din Călărași” – Vladicescu Mihail, solicitând considerarea lor ca fiind inadmisibile sau, alternativ, respingerea lor.

La 24 mai 2021, „ATC-AGROTEHCOMERT” SA prin intermediul avocatului Macovei Oleg a depus referință asupra cererii de recurs formulată de administratorul

procesului de insolvență a SA “Fabrica de Conserve din Călărași” – Ambrosi Tudor, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA “Fabrica de Conserve din Călărași”, prin intermediul administratorului procesului de insolvență – Ambrosi Tudor și recursul declarat de reprezentantul debitorului – Vladicescu Mihail sunt neîntemeiate și urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 24 noiembrie 2020 și expediată participanților la proces la 20 ianuarie 2021 (f.d. 51, 52, vol. II), însă la materialele cauzei lipsesc înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către recurentă. Astfel, având în vedere faptul că recursurile declarate împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău au fost înregistrate la 16 ianuarie 2021 și 19 martie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și

procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs formulate în interesele SA “Fabrica de Conserve din Călărași” de către administratorul procesului de insolvență – Ambrosi Tudor și reprezentantul debitorului – Vladicescu Mihail.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate în interesele SA “Fabrica de Conserve din Călărași” de către administratorul procesului de insolvență – Ambrosi Tudor și reprezentantul debitorului – Vladicescu Mihail.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru